

PODPORA STUDENTŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI NA UNIVERZITĚ PARDUBICE V SYSTÉMOVÉM MODELU SOCIÁLNĚ-EDUKAČNÍ POLITIKY

SYSTEMIC MODEL OF SOCIO-EDUCATIONAL POLICY TO SUPPORT STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS AT THE UNIVERSITY OF PARDUBICE

Zdenka Šándorová

***Abstract:** The National Plan for the Creation of Equal Opportunities for Persons with Disabilities 2010-2014 points to, among the other things, the lack of a systematic solution to the conditions for the tertiary education of students with disabilities. Although numerous activities have been in place and operations at the University of Pardubice, this problems is still an issue. Therefore, this contribution paper focuses on the systemic model of socio-educational policies aimed to support students with special educational needs.*

***Keywords:** Tertiary education, Students with special educational needs, University of Pardubice, social, Educational policy, Inclusive education.*

Úvod

Vznik a existence zdravotního postižení představuje psychosociální událost, která výrazným způsobem ovlivňuje život každého člověka, kterého se dotýká. Nepříznivé důsledky a dopady vyplývající z postižení je však možno do určité míry **eliminovat propracovaným souborem opatření**, na jejichž realizaci musí **participovat spolu s jedincem s postižením v rámci daného systému rodina, komunita i celá společnost**.

Vyspělé státy světa a Evropy si stále více uvědomují zvýšenou odpovědnost za odstraňování bariér bránících občanům se zdravotním postižením v plnohodnotné sociální a edukační integraci, tedy zapojení do běžného života. Systematicky usilují o postupné řešení jednotlivých dílčích oblastí, které se bezprostředně osob se zdravotním postižením dotýkají, a to s cílem zlepšit podmínky i kvalitu jejich života. Mezi tyto státy se také v posledních dvou desetiletích velmi aktivně zařadila Česká republika.

Za významnou dílčí oblast, která se bezprostředně osob se zdravotním postižením dotýká, je v České republice považováno i terciární vzdělávání. Cílem příspěvku je aktuální analýza sociálně - edukační politiky v terciárním vzdělávání v České republice se zaměřením na podporu studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. V kontextu systémového modelu jsou uvedeny nejprve informace z evropských i českých strategických dokumentů a informačních zdrojů. Dále pak je na příkladu Univerzity Pardubice konkretizován přístup této vysokoškolské vzdělávací instituce

ke studentům se speciálními vzdělávacími potřebami a to v souvislosti s projektem Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Univerzita Pardubice a kampus bez bariér“, který je aktuálně realizován.

1 Sociálně - edukační politika v terciární vzdělávání studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Analýza vzdělávací politiky vyžaduje určitý výkladový rámec, do kterého je zasazena. Součástí tohoto výkladového rámce jsou modely a teorie. **Model** je zjednodušená reprezentace reality, ať už objektů nebo procesů, která vyzdvihuje prvky, které jsou z daného hlediska považovány za zvlášť důležité, a vzájemné vazby mezi těmito prvky. Účelem modelu je zjednodušený a názorný popis reality. Model je vlastně jakési „zmapování“ oblasti, kterou se zabýváme, které má podpořit jednak naši imaginaci, jednak schopnost vidět různé věci ve vzájemných souvislostech - cituje např. Veselý A. Příspěvek je zpracován v kontextu systémového modelu sociálně-edukační politiky se zaměřením na podporu studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v terciárním vzdělávání.

1.1 Změny v terciárním vzdělávání studentů se specifickými vzdělávacími potřebami

V současnosti se výrazně mění situace v oblasti sociální a edukační politiky v terciárním vzdělávání. Dokazují to následující konkrétní dokumenty.

Pro dokument „Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020: Obnovený závazek pro bezbariérovou Evropu“ je jednou ze stěžejních oblastí nejen **vzdělávání, ale i odborná příprava**. Je v něm zdůrazněna podpora úsilí jednotlivých států odstranit v obecných systémech vzdělávání a celoživotního učení právní a organizační překážky pro osoby se zdravotním postižením, zajišťovat vhodně načasovanou podporu pro inkluzivní edukaci a individuální přístup v učení a rovněž časnou identifikaci speciálních potřeb.

1.2 Národní plány jako nástroje zlepšení kvality života osob s postižením v České republice

Také Česká republika v souladu s celosvětovými a evropskými trendy usiluje o postupné řešení jednotlivých dílčích oblastí, které se bezprostředně osob se zdravotním postižením dotýkají, s cílem zlepšit podmínky i kvalitu jejich života. Za tímto účelem byly v uplynulém období postupně vypracovány, vládou schváleny a realizovány již čtyři Národní plány (1992, 1993, 1998, 2005), které formulovaly politiku státu ve vztahu k občanům se zdravotním postižením.

1.3 Úmluva o právech osob se zdravotním postižením

Obsah posledního „Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010–2014“ vychází ze skutečnosti, že Česká republika v roce 2009 ratifikovala Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením

(dále jen „Úmluva“), kterou v prosinci 2006 schválilo Valné shromáždění Organizace spojených národů.

„Úmluva navazuje na sedm již existujících lidskoprávních úmluv OSN. Nezakládá žádná nová práva, pouze ukládá důsledné naplňování existujících lidských práv a svobod z hlediska osob se zdravotním postižením. **Uznává jejich důstojnost a rovné postavení, právo na samostatnost a nezávislost, na svobodné rozhodování, podporuje zapojení osob se zdravotním postižením do všech politik, které se jich dotýkají**“ . (Národní plán, 2010, s. 7)

Za mimořádně důležité **Úmluva** pokládá „zajištění přístupu zdravotně postižených k fyzickému, ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu prostředí, k edukaci, k habilitaci a rehabilitaci, k informacím a komunikaci. Úmluva je založena na principu rovnoprávnosti. Jejím cílem je chránit a zajistit rovný přístup k právům a svobodám pro osoby se zdravotním postižením a zajistit respektování jejich důstojnosti“ . (Národní plán, 2010, s. 8)

Úmluva mezi osoby se zdravotním postižením zahrnuje „**osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními**“ . (Úmluva 2010, čl. 1)

1.4 Terminologie

Pro upřesnění terminologie je nutné zmínit i další pojmy vztahující se k pojmu osoba se zdravotním postižením. Jako klíčový je dále v textu používán termín „**osoba se speciálními vzdělávacími potřebami**“ . K němu synonymní je spojení „**osoba se specifickými vzdělávacími potřebami**“ nebo „**specifickými nároky**“ .

Pojmem speciální (specifická) vzdělávací potřeba, specifický nárok je obvykle vyjádřeno **podpůrné opatření, úpravy v přístupech a v podmínkách edukace**. Tyto aktivity jsou poskytovány jedinci navíc oproti většinové části populace. Důležitý je fakt, **že ne každý člověk se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním musí vždy mít speciální (specifické) potřeby (nároky)**. Ty se mohou měnit s ohledem na životní situaci, věk, vývoj zdravotního stavu či s ohledem na sociální postavení.

Speciální vzdělávací potřeby (dále jen SVP) mohou vzniknout u různých skupin. Nejčastěji se vztahují k jedincům se **zdravotním postižením**, tj. pohybovým, zrakovým, sluchovým, případně postižením kombinovaným a u jedinců se **zdravotním znevýhodněním**, tj. s psychiatrickým onemocněním a s chronickým onemocněním. Samostatnou skupinu tvoří osoby se specifickými poruchami učení (SPU) a s narušenou komunikační schopností.

Zákon č. 561/2004 Sb. (tzv. Školský zákon) v platném znění uvádí, že „speciální vzdělávací potřeby mají nejen žáci se zdravotním postižením, zdravotním nebo sociálním znevýhodněním, ale i žáci nadaní“ .(Školský zákon, 2004, § 16)

Pojem specifické vzdělávací potřeby se objevuje od osmdesátých a devadesátých let v publikacích světových organizací (UNESCO, OECD) i v českých vědeckých

monografiích (např. Jesenský, 2000, Základy speciální pedagogiky, 2006, Pipeková, 2010 apod.

Terminologie byla upřesněna a nyní přejdeme na naplnění opatření Národního plánu a tím i Úmluvy. Mnohá z opatření prezentovaná v doposud realizovaných Národních plánech naplněna byla. Najdeme však řadu nedořešených oblastí, které se přímo dotýkají života jednotlivých skupin osob se zdravotním postižením. Mezi tyto oblasti patří důsledné **uplatňování principu inkluzivního vzdělávání** pro žáky a studenty se SVP a návazné systematické dořešení podmínek vzdělávání studentů se SVP v rámci terciárního stupně vzdělávání. (Národní plán, 2010)

1.5 Systémové řešení

Analýza aktuálního Národního plánu (viz výše kap. 1.3) dokazuje na demografickém vývoji populace dětí a studentů se SVP v důsledku zdravotního postižení či zdravotního oslabení, že jedinci, kteří byli v minulém období integrováni do běžných základních a středních škol, již dospěli do věku vysokoškoláků. Tím se přirozeně zvýšil i počet zájemců o studium na vysokých školách. S nárůstem počtu těchto uchazečů a studentů vyvstává i aktuální potřeba cíleného **systémového řešení** jejich edukace na tomto stupni vzdělávání.

Z hlediska naplnění práv přístupu k vysokoškolskému vzdělání je nezbytné cíleně a systémově zajistit podmínky pro možnost jejich studia. Dosažení vysokoškolského vzdělání je pro absolventy se SVP stejně důležité, jako pro absolventy bez postižení. Klíčové je jejich vyšší možnosti pracovního uplatnění na otevřeném trhu práce.

2 Inkluzivní vzdělávání

2.1 Podpora inkluzivního terciárního vzdělávání

Pro vysokoškolské studenty se SVP je **inkluzivní vzdělávání** podmíněno kvalitním **zabezpečením podmínek, podpůrných služeb a opatření v oblasti legislativní, personální, pedagogické, ekonomické a technické**. Patří k nim rovněž změny poradenského systému, podpora dalšího vzdělávání akademických pracovníků a informační činnost.

Stanovený **cíl** je rozpracován do konkrétních opatření jednotlivých vysokých škol. Některé již mají systém vzdělávání studentů se SVP velmi podrobně vypracován, jiné vysoké školy s podporou studentů se SVP začínají.

Postavení studentů se zvláštními vzdělávacími potřebami vyplývajícími ze zdravotního postižení (tělesného, zrakového nebo sluchového, anebo jejich souběhu) nově zmiňuje **pracovní návrh věcného záměru zákona o vysokých školách**. Vymezuje **obecné nároky** na vysoké školy ve vztahu k přístupnosti vysokoškolského vzdělávání pro studenty se zvláštními vzdělávacími potřebami a stanoví **povinnost vysokých škol přijmout a vnitřním předpisem vymezit opatření a postupy ke splnění těchto nároků**.

2.2 Podpora financování zvýšených nákladů na studenta se SVP

Vysoké školy mohou využít k zajištění podmínek a podpůrných služeb od akademického roku 2011/2012 dle „Pravidel pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy“ **podporu financování zvýšených nákladů souvisejících se studiem studentů se SVP.** Ukazatele roku 2013 jsou uvedeny v následující tabulce č. 1.

Tab. 1: Ukazatel F - podpora financování zvýšených nákladů souvisejících se studiem studentů se specifickými potřebami v roce 2013

Kód VVŠ	Název VVŠ	Upravený nárok		Příspěve k na studium SSP v r. 2013 (tis. Kč)
		Počet studentů se SP	Kalkulované zvýšené náklady (Kč)	
11000	Univerzita Karlova v Praze	139	7 777 500	7 777
12000	Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	29	1 215 000	1 215
13000	Univerzita J. E. Turkyňe v Ústí nad Labem	---	---	---
14000	Masarykova univerzita	332	18 167 000	18 167
15000	Univerzita Palackého v Olomouci	59	3 019 000	3 019
16000	Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	---	---	---
17000	Ostravská univerzita v Ostravě	34	1 441 000	1 441
18000	Univerzita Hradec Králové	18	662 000	662
19000	Slezská univerzita v Opavě	8	395 000	395
21000	České vysoké učení technické v Praze	53	1 659 500	1 660
22000	Vysoká škola chem. technologická v Praze	---	---	---
23000	Západočeská univerzita v Plzni	60	1 978 500	1 979
24000	Technická univerzita v Liberci	---	---	---
25000	Univerzita Pardubice	10	565 000	565
26000	Vysoké učení technické v Brně	13	265 000	265
27000	Vysoká škola báňská - TU Ostrava	47	1 777 000	1 777
28000	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	---	---	---
31000	Vysoká škola ekonomická v Praze	23	1 360 000	1 360
41000	Česká zemědělská univerzita v Praze	52	2 161 000	2 161
43000	Mendelova univerzita v Brně	---	---	---
51000	Akademie múzických umění v Praze	---	---	---
52000	Akademie výtvarných umění v Praze	---	---	---
53000	Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze	---	---	---
54000	Janáčkova akademie múz. umění v Brně	17	2 150 000	2 150
55000	Vysoká škola polytechnická Jihlava	---	---	---
56000	Vysoká škola techn. a ekonomická v Č. B.	---	---	---
Celkem		894	44 592 500	44 593

Zdroj: [Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2013].

Přehled studentů se SVP na vysokých školách je orientační, protože mnozí studenti z různých důvodů možnost podpory nevyžadují či dokonce odmítají (viz osobní zkušenosti autorky a sdělení koordinátorů na studijních odděleních fakult UPa).

Zvýšené finanční nároky na studenty se SVP jsou vysoké škole poskytnuty na základě **žádosti o poskytnutí příspěvku** v rámci **Rozhodnutí**. Celková částka se odvíjí od **klasifikace postižení**.

2.3 Klasifikace postižení a funkční princip klasifikace postižení

Klasifikace postižení (a z toho vyplývající speciální vzdělávací potřeby) vychází výhradně z aspektů relevantních pro studium na vysoké škole a zohledňuje jejich finanční dopad. Ty vycházejí důsledně z **funkčního principu klasifikace**.

Funkčním principem klasifikace se rozumí takový přístup, při němž není rozhodující samotná lékařská diagnóza, ale její **praktický dopad na pracovní a komunikační postupy, které je nutné volit během studia či výzkumu na vysoké škole**. O těchto postupech **nerozhoduje student sám**, ale jsou **výsledkem dohody uzavřené mezi studentem, odborným servisním pracovištěm vysoké školy a zástupcem fakulty, resp. studijního oboru, na základě vyšetření komunikačních možností studenta a s tím hlavním cílem, aby umožňovaly po stránce formální i obsahové korektní průchod studijním oborem a dosažení potřebného studijního, pracovního nebo výzkumného cíle**. (Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, s. 35)

Tab. 2: Přehled typologie postižení

A. Student se zrakovým postižením	A1. lehce zrakově postižený / uživatel zraku
	A2. těžce zrakově postižený / uživatel hmatu/hlasu
B. Student se sluchovým postižením	B1. nedoslýchavý / uživatel verbálního jazyka
	B2. neslyšící / uživatel znakového jazyka
C. Student s pohybovým postižením	C1. s postižením dolních končetin
	C2. s postižením horních končetin
D. Student se specifickou poruchou učení	
E. Student s psychickou poruchou (včetně poruch autistického spektra a narušené komunikační schopnosti) nebo s chronickým somatickým onemocněním	

Zdroj: [Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, 2013, s. 35.]

3 Studenti se SVP na Univerzitě Pardubice

Univerzita Pardubice postupuje podle „Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice na období 2011 – 2015“ (dále jen „dlouhodobý záměr“). Je jejím základním strategickým rozvojovým dokumentem, zpracovaným v souladu s § 21 zákona 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) ve znění pozdějších předpisů.

Východiskem jeho zpracování je „Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015 ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy“ (dále jen dlouhodobý záměr MŠMT).

3.1 Priority a nástroje realizace

Priorita C4 - Zdokonalování podpůrných procesů akademických činností a služeb-zdůrazňuje nutnost rozvoj poradenství pro uchazeče, studenty (vč. znevýhodněných skupin a jednotlivců) a absolventy v relaci k měnícím se podmínkám okolí.

Nástroje pro realizaci jsou projekty Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, rozvojové projekty MŠMT decentralizované i centralizované, jednotný informační systém, intranet pro studenty i pro zaměstnance, vnitřní předpisy univerzity a vnitřní předpisy fakult, směrnice univerzity a fakult, opatření a příkazy rektora a děkanů.

3.2 Projekt Univerzita a kampus bez bariér

Nástrojem pro realizaci již výše zmíněné Priority C4 byl pro akademický rok 2012/2013 konkrétní projekt Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost „*Univerzita Pardubice a kampus bez bariér*“. Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Projektový tým tvoří **hlavní manažeři projektu, vedoucí jednotlivých aktivit projektu, fakultní koordinátoři a fakultní garanti**. Takto strukturovaný tým zajišťuje efektivní komunikaci mezi studenty se SVP, jednotlivými fakultami včetně akademické poradny.

Tab. 3: Základní informace k projektu

Zkrácený název projektu	Univerzita bez bariér
Registrační číslo projektu	CZ.1.07/2.2.00/29.0009
Název prioritní osy	7.2 Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Název oblasti podpory	7.2.2 Vysokoškolské vzdělávání
Předpokládaná doba trvání projektu	1. 3. 2012 – 28. 2. 2015

Zdroj: [<http://projekty.upce.cz/handicap/projekt.html>]

Cílem projektu je zkvalitnění a rozšíření možnosti studia na Univerzitě Pardubice (UPa) pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP), kteří buď již na univerzitě studují, nebo kteří na UPa studovat teprve budou.

Nástrojem k dosažení cílů projektu je optimalizace studijních podmínek, jež umožní studovat na UPa osobám s pohybovým, smyslovým, psychickým a jiným zdravotním handicapem, rovněž umožní studium osobám se sociálními handicapem nebo s kombinací těchto znevýhodnění či postižení.

Konkrétně se projekt je zaměřen na **systémovou podporu studia studentů se SVP** vytvořením celouniverzitního metodického pokynu, na zlepšení průběhu a organizace vzdělávacích procesů na UPa formou inovace studijních oborů, prostřednictvím zpřístupnění odborné literatury a zavedením individuálních konzultačních hodin ve vybraných studijních oborech a inovací celouniverzitního předmětu tělesné výchovy.

Zásadní pro projekt bylo vytvoření a zprovoznění **akademické poradny APUPA**. Odborní poradenští pracovníci akademické poradny již téměř rok poskytují různé formy **psychologického, sociálního, speciálního a profesního poradenství, zapůjčují kompenzační pomůcky a zprostředkovávají asistenty – dobrovolníky**. Pro studující s tělesným postižením jsou díky provedení navržených stavebních úprav **zpřístupněny některé další objekty, upravena sociální zařízení, apod.**

Interdisciplinární tým poradny je složen z

- 6 psychologů,
- 2 speciálních pedagogů,
- 1 léčebného pedagoga,
- 1 sociálního a 1 kariéřního poradce.

Pracovníci interdisciplinárního týmu úzce spolupracují. Pro odborné poradenské pracovníky je zajištěna supervize.

Následující přehledová tabulka uvádí počet studentek a studentů se SVP studující na Univerzitě Pardubice včetně typologie postižení a fakult, na kterých studují.

Vzhledem k tomu, že někteří studující nedali souhlas pro uplatnění zvýšených nákladů z důvodů uvedení jejich osobních a citlivých údajů (např. diagnostiky postižení), jsou uvedeni v druhé části tabulky.

Tab. 4: Přehled studentů se SVP na jednotlivých fakultách UPa

Pohlaví	Typologie	Fakulta
Studenti se SVP uplatňující zvýšené náklady souvisejících se studiem		
student	A1	Dopravní fakulta Jana Pernera
student	A2	Filozofická fakulta
studentka	B1	Fakulta ekonomicko-správní
studentka	C1	Filozofická fakulta
studentka	C1, C2	Filozofická fakulta
student	C2	Dopravní fakulta Jana Pernera
student	D	Dopravní fakulta Jana Pernera
student	E	Dopravní fakulta Jana Pernera
student	E	Dopravní fakulta Jana Pernera
Studenti se SVP neuplatňující zvýšené náklady souvisejících se studiem		
studentka	B1	Fakulta chemicko-technologická
studentka	B1	Fakulta ekonomicko-správní
student	C1	Fakulta ekonomicko-správní
studentka	C	Fakulta ekonomicko-správní
studentka	D	Fakulta ekonomicko-správní
studentka	E	Fakulta ekonomicko-správní
studentka	E	Fakulta ekonomicko-správní
studentka	E	Fakulta ekonomicko-správní
studentka	E	Fakulta ekonomicko-správní

Zdroj: [vlastní zpracování autorky dle dokumentace Akademické poradny APUPA, 2013]

4 Výsledky

Z výše uvedených informací shrnujeme, že na UPa je evidováno v akademickém roce 2012/2013:

- 18 studujících se SVP, z toho na 9 studujících je uplatňován vyšší finanční normativ na základě jejich souhlasu, 9 studentů souhlas nedalo.

Analyzujeme-li zastoupení pohlaví, pak na UPa studuje

- 11 studentek a 7 studentů se SVP.

Pokud se zaměříme na zastoupení studentů jednotlivých fakult UPa, pak nejpočetněji jsou zastoupeni studenti:

- 9 studentů z Fakulty ekonomicko-správní
- 5 studentů z Dopravní fakulty Jana Pernera,
- 3 studenti z Filozofické fakulty
- 1 student z Fakulty chemicko-technologické.

5 Diskuze

Dle rozhovorů s koordinátory jednotlivých studijních oddělení fakult UPa je situace počtu studentů se SVP podstatně vyšší. Studující však uspokojování SVP z různých důvodů neuplatňují. Následně se ve zvýšeném počtu vyskytují případy, kdy své

potřeby student uplatňuje až na základě neúspěchů či vážnějších překážek, které limitují úspěšné ukončení jeho studia.

Prevenčí tohoto stavu je nejen výše zmíněný projekt Univerzity Pardubice, ale intenzivní propagace celého systému podpory studentů a uchazečů se SVP v kontextu terciárního vzdělávání, který představuje následující tabulka:

Tab. 5: Systém podpory uchazečů a studentů se SVP v kontextu terciárního vzdělávání

Strategické dokumenty celosvětových a evropských organizací týkající se osob se zdravotním postižením
Strategické dokumenty a legislativa České republiky
Bílá kniha terciárního vzdělávání
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2011 – 2015)
Vysokoškolský zákon včetně vyhlášek
Dlouhodobé záměry vysokých škol
Vnitřní systémy vysokých škol

Zdroj: [vlastní zpracování autorky]

Tab. 6: Schéma vnitřního systému podpory studentů se SVP na UPa

Schéma systému podpory uchazečů a studentů se SVP na UPa				
		STUDENT SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI		
SLUŽBY PRO UCHAZEČE A STUDENTY SE SVP				INFORMACE PRO UCHAZEČE A STUDENTY SE SVP
Poskytovatelé podpory a management UPa				
<i>Poskytují služby a informace, spolupracující mezi sebou, koordinaci má na starosti poradenské centrum nebo přímo samotný student se SVP</i>				<i>Poskytují informace, činí strategická rozhodnutí</i>
EXTERNÍ	INTERNÍ	STUDENTI A STUDENTSKÉ ORGANIZACE	APUPA AKADEMICKÁ PORADNA	ORGÁNY UNIVERZITY
(např. NNO se zaměřením na osoby se SVP)	(např. knihovny, laboratoře, odb. pracovny, prac. výpoč. techniky)		A ODBORNÉ SERVISNÍ PRACOVIŠTĚ	STUDIJNÍ ODDĚLENÍ

Zdroj: [vlastní zpracování autorky]

Závěr

Vysokoškolské vzdělávání v České republice prochází dynamickým vývojem. Pod tlakem Boloňské deklarace a v souvislosti s vývojem celého evropského prostoru se otevírá stále větší části populace možnost studovat na vysokých školách, tedy i jedincům se SVP.

V posledních letech se významně zvyšuje v rámci terciárního vzdělávání **sítě informačně-poradenských pracovišť a servisních služeb**, které slouží studentům se SVP, pedagogům vysokých škol i dalším osobám. Zvyšuje se i odborný zájem – provádějí se výzkumy, konají konference.

Zpřístupněním vysokoškolského studia studentům se SVP dochází k vyrovnávání jejich vzdělávacích příležitostí. Počet uchazečů a studentů se SVP je mimo jiné ukazatelem kvality vysoké školy. K těmto trendům se také hlásí Univerzita Pardubice.

Reference

Česká republika. Školský zákon: o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: 472. Praha, 2011, č. 472, 161. [cit. 2013-03-18].

Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/file/19446>>.

Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 – 2015. In: [online]. Praha, 2010 [cit. 2013-03-18].

Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/dlouhodoby-zamer-vzdelavaci-a-vedecke-vyzkumne-vyvojove-a>>.

Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti Univerzity Pardubice 2011-2015. 1. vyd. Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7395-305-8.

Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020: Obnovený závazek pro bezbariérovou Evropu. In: [online]. 2010. vyd. Brusel: Evropská komise, 2010 [cit. 2013-03-18].

Dostupné na WWW: <<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0636:FIN:CS:PDF>>.

JESENSKÝ, Ján. *Základy komprehenzivní speciální pedagogiky.* Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000, 275 s. ISBN 80-704-1196-1.

Kapitoly ze speciální pedagogiky. 3. přeprac. a rozš. vyd. Editor Jarmila Pipeková. Brno: Paido, 2010, 401 s. ISBN 978-807-3151-980.

Národní plán vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2010-2014: schválený usnesením vlády České republiky ze dne 29. března 2010 č. 253. Praha, 2010. ISBN 978-80-7440-024-7.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost „Univerzita Pardubice a kampus bez bariér“. In: [online]. 2012. vyd. Pardubice, 2012 [cit. 2013-03-18]. *Dostupné na WWW:* <<http://projekty.upce.cz/handicap/index.html>>.

Pracovní návrh věcného záměru zákona o vysokých školách. [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-03-18]. *Dostupné na WWW:*

<http://www.msmt.cz/uploads/Pracovni_navrh_vecneho_zameru_23_02_2011.pdf>.

Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. [online]. Praha, 2013 [cit. 2013-03-18]. *Dostupné na WWW:*

<<http://www.msmt.cz/file/26979>>.

Rozpis rozpočtu vysokých škol na rok 2013. [cit. 2013-03-18]. *Dostupné na WWW:*

<<http://www.msmt.cz/file/26975>>.

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením. In: [online]. [cit. 2013-03-18].

Dostupné na WWW: <<http://www.vlada.cz/assets/ppov/vvzpo/dokumenty/Umluva-ve-sbirce.pdf>>.

VESELÝ, Arnošt. 11. kapitola - Vzdělávací politika. [online]. [cit. 2013-05-26].

Dostupné z: http://www.eridanus.cz/_E-Learning/fsv/Ucebnice_VP/Kapitola_11.htm

Integrativní speciální pedagogika: integrace školní a sociální. 2. rozš. a přeprac. vyd. Editor Marie Vítková. Brno: Paido, 2004, 463 s. ISBN 80-731-5071-9.

Základy speciální pedagogiky. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006, 85 s. ISBN 80-244-1479-1.

Kontaktní adresa

PaedDr. Zdenka Šándorová, Ph.D.

Univerzita Pardubice

Akademická poradna APUPA a Fakulta zdravotnických studií Univerzity Pardubice

Studentská 95, 532 10 Pardubice

E-mail: zdenka.sandorova@upce.cz

Tel. číslo: 466 036 623, 466 037 734